

Asia: VN/26278/2020

Valtioneuvoston periaatepäätös meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Saimaan vesiliikenteen kehittämishanke eli naviSaimaa on neljän Saimaan alueen maakunnan rahoittama hanke. naviSaimaan kommentit Valtioneuvoston periaatepäätökseen meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasujen vähentämisestä ovat seuraavat:

naviSaimaa toteaa yleisesti, että valtion kannanotto vesiliikenteen päästövähennyksiin olisi voinut syntyä jo paljon aiemmin, jotta toimenpiteisiin olisi päästy aiemmin, mutta asia on hyvä tässäkin vaiheessa.

naviSaimaa haluaa myös korostaa, että pedantti jako meri- ja sisävesiliikenteeseen ei Suomessa ole yksiselitteistä. Meillä on puhdasta sisävesiliikennettä Saimaalla, liikennettä Saimaalta kanavan kautta kotimaan satamiin, liikennettä Saimaalta kanavan kautta ulkomaan satamiin ja meriliikennettä Suomen ja ulkomaan satamien välillä. Käsitteemme mukaan Suomen merisatamien välinen liikenne on olematonta polttoainetoimituksia lukuun ottamatta.

Periaatepäätöksessä netemäisten biopolttoaineiden käsittely jää varsin pintapuoliseksi. Toisen sukupolven nestemäisiä biopolttoaineita valmistetaan Lappeenrannassa eli juuri sisävesialueella. Näiden testaus aluskäyttöön olisi helppoa. Alueelle tulee lähiaikoina biopolttoaineiden lisäkapasiteettia, joten sen tutkimus- ja innovaatiotoimintaan sekä testaukseen sisävesikäytössä on satsattava.

Periaatepäätös tukee vahvasti LNG:n käyttöä vesiliikenteen energialähteenä, tätä suositellaan myös sisävesiliikenteelle Lappeenrannan Mustolan mahdollinen tankkauspiste mainiten. EU:n DG Move, Directorate D.1. on naviSaimaan kanssa käymissään epävirallisissa keskusteluissa ilmaissut ajatuksen keskittää ja rajoittaa LNG:n käyttö vain meriliikenteen aluksiin. Heidän perustelunsa on kaasun jakelun hankaluus sisämaan tankkausasemille, kaasusäiliöiden vaatima valtava tila suhteessa sisävesi- ja short sea-liikenteeseen aluksiin ja kaasun saatavuuden hallinta. Tämän EU:n ajatuksen tulevaisuutta on syytä evaluoida jatkossa.

Periaatepäätöksessä esitetään toimenpiteinä mm

- kansallista tutkimus- ja innovaatorahoitusta uusien polttoaineiden kehitystyöhön
- alusten käyttämien biopolttoaineiden muuttamista verottomaksi
- selvityksen laatimista meriliikenteen sähköistymisestä ja akkukäyttöisten alusten käytöstä kotimaan liikenteessä

naviSaimaa tukee lämpimästi näitä toimenpiteitä ja huomauttaa, että Saimaan vesiliikenteen kehityshanke teettää parasta aikaa selvitystä sähkö/vety/biopolttoaine/ammoniakki/ym-pohjaisten käyttövoimien tulevaisuudesta ja mahdollisuuksista Saimaan kanavan ja sisävesien liikenteessä. Työ on valmistuttuaan, helmikuu 2021, myös LVM:n käytössä.

Periaatepäätös toteaa: ”Sisävesien tavaraliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi aluskannan uusiutuminen ja vaihtoehtoisin polttoaineisiin siirtyminen ovat yhtä lailla keskeisiä kuin meriliikenteessä. Sisävesiliikenteen haasteita talven aiheuttaman kuukauden tai kahden kuljetuskatkon lisäksi ovat teollisuuden ja Saimaan kanavan asettamat vaatimukset kuljetukseen käytettävillä aluksilla, sekä viennin ja tuonnin tasapainon ylläpitäminen. Sisävesiliikenteen koko potentiaalin hyödyntäminen edellyttää, että pitkäjänteisessä liikennejärjestelmäsuunnittelussa huomioidaan vesikuljetusten ympäristöystävällisyys ja varmistetaan satama- ja väyläverkon sekä niihin liittyvien palveluiden toimivuus ja riittävyys siten, että se kannustaa lastien siirtämiseen maantiekuljetuksista vähäpäästöisempiin vesikuljetuksiin.”

naviSaimaa on samaa mieltä ja kiittää, että nämä asiat on lopultakin otettu huomioon ja kirjattu ylös valtion toimesta. naviSaimaa myös korostaa liikennejärjestelmäsuunnittelussa kansainvälisten asioiden, kuten TEN-T -verkon, huomioimista, kehittämistä ja varsinkin sisävesisatamien saattamista ainakin kattavan verkon osaksi. Saimaan syväväyläverkko on ydinverkkoa.

Periaatepäätös esittää myös muita hyviä, kanava- ja sisävesiliikennettä, tukevia toimenpiteitä:

- Saimaan kanavan kehittäminen vuoden 2021 budjettiesityksen linjauksien mukaan
- Selvitetään kuljetusten siirtomahdollisuuksia maanteiltä sisävesille

naviSaimaa-hanke pyrkii tukemaan tämän periaatepäätöksen toimenpiteitä.

Antti Vehviläinen
Etelä-Karjalan liitto/naviSaimaa-hanke